DOMSTOLENS DOM (Sjette Afdeling)
29. april 2004 *

I sag C-496/99 P,

Kommissionen for De Europæiske Fællesskaber, først ved F. Ruggeri Laderchi, som befuldmægtiget, derefter ved T. van Rijn og L. Visaggio, som befuldmægtigede, bistået af avvocato A. Dal Ferro, og med valgt adresse i Luxembourg,

appellant,

angående appel af en dom afsagt den 14. oktober 1999 af De Europæiske Fællesskabers Ret i Første Instans (Anden Afdeling) i de forenede sager T-191/96 og T-106/97, CAS Succhi di Frutta mod Kommissionen (Sml. II, s. 3181), hvori der er nedlagt påstand om delvis ophævelse af denne dom,

* Processprog: italiensk.

den anden part i appelsagen:

CAS Succhi di Frutta SpA, Castagnaro (Italien), først ved avvocati A. Tizzano, G. Roberti og F. Sciaudone, derefter ved avvocati G. Roberti og F. Sciaudone,

sagsøger i første instans,

har

DOMSTOLEN (Sjette Afdeling)

sammensat af præsidenten, V. Skouris, som fungerende formand for Sjette Afdeling, og dommerne J.N. Cunha Rodrigues, J.-P. Puissochet, R. Schintgen (refererende dommer) og F. Macken,

generaladvokat: S. Alber
justitssekretær: R. Grass,

på grundlag af den refererende dommers rapport,

efter at generaladvokaten har fremsat forslag til afgørelse i retsmødet den 24. oktober 2002,

afsagt følgende

Dom

1 Ved appelskrift indleveret til Domstolens Justitskontor den 21. december 1999 har Kommissionen for De Europæiske Fællesskaber i medfør af artikel 49 i EF-statutten for Domstolen iværksat appel af dom afsagt af Retten i Første Instans den 14. oktober 1999 i de forenede sager T-191/96 og T-106/97, CAS Succhi di Frutta mod Kommissionen (Sml. II, s. 3181, herefter »den appellerede dom«), hvori der er nedlagt påstand om delvis ophævelse af denne dom.

Relevante retsforskrifter, faktiske omstændigheder og retsforhandlinger

2 Retten har i den appellerede dom fremstillet de relevante retsforskrifter, de faktiske omstændigheder og retsforhandlingerne på følgende måde:

»1 Den 4. august 1995 udstedte Rådet forordning (EF) nr. 1975/95 om aktioner i form af gratis levering af landbrugsprodukter til befolkningerne i Georgien, Armenien, Aserbajdsjan, Kirgisistan og Tadsjikistan (EFT L 191, s. 2, herefter »forordning nr. 1975/95«). De to første betragtninger til denne forordning bestemmer, at »[d]er, bør stilles landbrugsprodukter til rådighed for Georgien, Armenien, Aserbajdsjan, Kirgisistan og Tadsjikistan for at forbedre forsyningsbetingelserne, idet der bør tages hensyn til de forskelligartede lokale forhold, uden at udviklingen mod forsyning efter markedsøkonomiske principper bringes i fare«, og at »Fællesskabet råder over landbrugsprodukter, der er oplagret efter interventionsforanstaltninger; disse produkter bør undtagelsesvis og fortrinsvis afsættes med henblik på hjælpeaktionerne«.

2 Artikel 1 i forordning nr. 1975/95 bestemmer følgende:

»Der gennemføres på de i denne forordning fastsatte betingelser aktioner til fordel for Georgien, Armenien, Aserbajdsjan, Kirgisistan og Tadsjikistan i form af gratis levering af nærmere bestemte landbrugsprodukter, der er til rådighed efter interventionsforanstaltninger. Hvis produkterne midlertidigt ikke er til rådighed på interventionslagrene, kan de tilvejebringes på Fællesskabets marked, for at Fællesskabet kan overholde sine forpligtelser.«

3 Artikel 2 i forordning nr. 1975/95 bestemmer:

»1. Produkterne leveres i uforandret stand eller efter forarbejdning.

2. Aktionerne kan også omfatte levnedsmidler, der er til rådighed eller som kan tilvejebringes på markedet mod betaling i form af interventionsprodukter, der tilhører samme produktgruppe.

3. Leveringsudgifterne, herunder transportudgifter og eventuelt forarbejdningsudgifter, fastlægges ved licitation eller, hvis der foreligger grunde, der står i forbindelse med aktionens hastende karakter eller vanskeligheder ved fremsendelsen, ved underhåndsaftale.

[...]«

4 Herefter vedtog Kommissionen forordning (EF) nr. 2009/95 af 18. august 1995 om gennemførelsesbestemmelser for den i Rådets forordning (EF) nr. 1975/95 fastsatte gratis levering af landbrugsprodukter fra interventionslagrene til Georgien, Armenien, Aserbajdsjan, Kirgisistan og Tadsjikistan (EFT L 196, s. 4, herefter »forordning nr. 2009/95«).

5 Anden betragtning til forordning nr. 2009/95 bestemmer:

»[...] de gratis leverancer skal bestå af uforarbejdede landbrugsprodukter fra interventionslagrene og af produkter, der ikke er disponible på interventionslagrene, og som tilhører samme produktgruppe; der bør derfor fastsættes særlige bestemmelser for levering af forarbejdede produkter; det bør navnlig fastsættes, at betalingen af disse leverancer kan ske i form af råvarer fra interventionslagrene.«

6 Artikel 2, stk. 2, i forordning nr. 2009/95 bestemmer følgende:

»Licitationen kan vedrøre den mængde produkter, der fysisk skal udtages fra interventionslagrene som betaling for levering af forarbejdede produkter, der tilhører samme produktgruppe, på det leveringstrin, der fastsættes i licitationsbekendtgørelsen.«

7 Efter artikel 6, stk. 1, litra e), nr. 1), i forordning nr. 2009/95 skal et bud for at være gyldigt — i tilfælde af anvendelse af artikel 2, stk. 2 — indeholde »oplysning om den foreslåede produktmængde, udtrykt i tons (nettovægt), som udtages pr. ton (nettovægt) forarbejdet produkt på de betingelser og det leveringstrin, der fastsættes i licitationsbekendtgørelsen«.

8 Artikel 6, stk. 2, i forordning nr. 2009/95 bestemmer:

»Et bud kan afvises, hvis det ikke opfylder bestemmelserne i denne artikel, hvis det kun delvist opfylder betingelserne i licitationsforordningen, eller hvis det indeholder andre betingelser end dem, der er fastsat i denne forordning.«

9 Ifølge artikel 15, stk. 1, i forordning nr. 2009/95 skal licitationsbekendtgørelserne bl.a. indeholde:

»— supplerende forskrifter og betingelser

— en definition af partierne

[...]

— oplysning om de forskellige partiers vigtigste fysiske og tekniske kendetegn

[...]«

10 Ifølge artikel 15, stk. 2, i forordning nr. 2009/95 indeholder bekendtgørelsen i forbindelse med en licitation i henhold til artikel 2, stk. 2, bl.a.:

»— angivelse af det parti eller den gruppe af partier, der skal overtages som betaling for leverancen

— en beskrivelse af det forarbejdede produkt, der skal leveres: art, mængde, kvalitet, emballering osv.«.

11 Herefter vedtog Kommissionen forordning (EF) nr. 228/96 af 7. februar 1996 om levering af frugtsaft og marmelade til befolkningerne i Armenien og Aserbajdsjan (EFT L 30, s. 18, herefter »forordning nr. 228/96«).

12 Første og anden betragtning til forordning nr. 228/96 lyder som følger:

»Ifølge forordning (EF) nr. 1975/95 kan aktionerne i form af levering af landbrugsprodukter omfatte levnedsmidler, der er til rådighed, eller som kan tilvejebringes på markedet mod betaling i form af produkter, der er til rådighed efter interventionsforanstaltninger.

For at efterkomme modtagerlandenes anmodninger om frugtsaft og frugtmarmelade bør der åbnes en licitation for at finde frem til de mest fordelagtige vilkår for leveringen af sådanne produkter, og det bør fastsættes, at tilslagsmodtagerens betaling skal ske i form af frugt, der er trukket tilbage

fra markedet efter tilbagekøb i henhold til artikel 15 og 15a i Rådets forordning (EØF) nr. 1035/72 af 18. maj 1972 om den fælles markedsordning for frugt og grøntsager [EFT 1972 II, s. 423], senest ændret ved Kommissionens forordning (EF) nr. 1363/95 [EFT L 132, s. 8].«

13 Artikel 1 i forordning nr. 228/96 lyder:

»Efter bestemmelserne i forordning (EF) nr. 2009/95, særlig artikel 2, stk. 2, og i overensstemmelse med de særlige bestemmelser i nærværende forordning afholdes der licitation over omkostningerne ved levering af maksimalt 1 000 tons frugtsaft, 1 000 tons koncentreret frugtsaft og 1 000 tons frugtmarmelade, jf. bilag I.«

14 Bilag I til forordning nr. 228/96 giver følgende præciseringer:

Parti nr. 1	Produkt, der skal leveres: 500 tons (netto) æblesaft Produkt, der skal tilbagekøbes: æbler
Parti nr. 2	Produkt, der skal leveres: 500 tons (netto) æblesaft med en koncentration på 50% Produkt, der skal tilbagekøbes: æbler
Parti nr. 3	Produkt, der skal leveres: 500 tons (netto) appelsinsaft Produkt, der skal tilbagekøbes: appelsiner

Parti nr. 4 Produit à fournir: 500 tonnes net de jus d'oranges Produkt, der skal leveres: 500 tons (netto) appelsinsaft med en koncentration på 50%
Produkt, der skal tilbagekøbes: appelsiner

Parti nr. 5 Produkt, der skal leveres: 500 tons (netto) marmelade af diverse frugter
Produkt, der skal tilbagekøbes: æbler

Parti nr. 6 Produkt, der skal leveres: 500 tons (netto) marmelade af diverse frugter
Produkt, der skal tilbagekøbes: appelsiner

Leveringsdatoen var fastsat til den 20. marts 1996 for hvert af disse partier.

15 [CAS Succhi di Frutta SpA, herefter »Succhi di Frutta« eller »appellanten«] afgav ved skrivelse af 15. februar 1996 et bud på parti nr. 1 og 2, hvori selskabet som betaling for retten til at levere disse produkter tilbød at tilbagetrække henholdsvis 12 500 og 25 000 tons æbler for de to partier.

16 Selskaberne Trento Frutta SpA (herefter »Trento Frutta«) og Loma GmbH (herefter »Loma«) tilbød henholdsvis at tilbagetrække 8 000 tons æbler for parti nr. 1 og 13 500 tons æbler for parti nr. 2. Endvidere oplyste Trento Frutta, at selskabet i tilfælde af mangel på æbler var parat til at modtage ferskner.

17 Den 6. marts 1996 fremsendte Kommissionen meddelelse nr. 10663 til Azienda di Stato per gli Interventi nel Mercato Agricolo (det italienske interventionsorgan, herefter »AIMA«) med kopi til Trento Frutta, der

indeholdt oplysning om, at den havde tildelt partierne nr. 1, 3, 4, 5 og 6 til Trento Frutta. Ifølge denne meddelelse skulle Trento Frutta først og fremmest betales med de følgende mængder frugt, der trækkes tilbage fra markedet:

Parti nr. 1 8 000 tons æbler eller alternativt 8 000 tons ferskner

Parti nr. 3 20 000 tons appelsiner eller alternativt 8 500 tons æbler eller 8 500 tons ferskner

Parti nr. 4 32 000 tons appelsiner eller alternativt 13 000 tons æbler eller 13 000 tons ferskner

Parti nr. 5 18 000 tons æbler eller 18 000 tons ferskner

Parti nr. 6 45 000 tons appelsiner eller alternativt 18 000 tons æbler eller 18 000 tons ferskner

18 Den 13. marts 1996 fremsendte Kommissionen meddelelse nr. 11832 til AIMA med oplysning om, at den havde tildelt parti nr. 2 til Loma mod tilbagetrækning af 13 500 tons æbler.

19 I overensstemmelse med forordning nr. 228/96 iværksatte AIMA ved cirkulære nr. 93/96 af 21. marts 1996 de foranstaltninger, der var nødvendige for at gennemføre Kommissionens ovenfor nævnte meddelelser nr. 10663 og nr. 11832, idet cirkulæret gentog meddelelsernes indhold.

20 Den 14. juni 1996 vedtog Kommissionen beslutning K(96) 1453 vedrørende levering af frugtsaft og marmelade til befolkningerne i Armenien og Aserbajdsjan i henhold til forordning nr. 228/96 (herefter »beslutningen af 14. juni 1996«). Ifølge anden betragtning til denne beslutning var de mængder af de pågældende produkter, der efter licitationen var trukket tilbage fra markedet, ubetydelige i forhold til de nødvendige mængder, mens det år, hvor de var trukket tilbage, næsten var udløbet. Derfor var det for at afslutte denne levering nødvendigt at tillade de tilslagsmodtagende virksomheder, som ønskede det, i stedet for æbler og appelsiner at modtage betaling i form af andre produkter, der var trukket tilbage fra markedet, i de forud fastsatte forhold, som afspejler, hvad der svarer til forarbejdningen af de pågældende produkter.

21 Artikel 1 i beslutningen af 14. juni 1996 bestemmer, at de produkter, der er trukket tilbage fra markedet, stilles til rådighed for tilslagsmodtagerne, når de anmoder herom, i henhold til de følgende ækvivalenskoefficienter:

a) 1 ton ferskner for 1 ton æbler

b) 0,667 ton abrikoser for 1 ton æbler

c) 0,407 ton ferskner for 1 ton appelsiner

d) 0,270 ton abrikoser for 1 ton appelsiner.

22 Denne beslutning blev rettet til Den Italienske Republik, Den Franske Republik, Den Hellenske Republik og Kongeriget Spanien.

23 Den 22. juli 1996 vedtog Kommissionen beslutning K(96) 1916 vedrørende levering af frugtsaft og marmelade til befolkningerne i Armenien og Aserbajdsjan i henhold til forordning nr. 228/96 (herefter »beslutningen af 22. juli 1996«). Ifølge tredje betragtning til denne beslutning ville den mængde ferskner og abrikoser, der var til rådighed, ikke være tilstrækkelig til at afslutte leveringen, og det var hensigtsmæssigt endvidere at tillade, at de æbler, der skulle udtages af tilslagsmodtagerne, kunne erstattes med nektariner.

24 Artikel 1 i beslutningen af 22. juli 1996 bestemmer, at de frugter, der trækkes tilbage fra markedet, stilles til Trento Fruttas og Lomas disposition, når de anmoder herom, i henhold til en ækvivalenskoefficient på 1,4 tons nektariner for 1 ton æbler.

25 Denne beslutning var rettet til Den Italienske Republik.

26 Ved en sag anlagt ved Tribunale amministrativo regionale del Lazio, som blev forkyndt for AIMA den 24. juli 1996, påstod sagsøgeren AIMA's ovenfor nævnte cirkulære nr. 93/96 annulleret.

27 Sagsøgeren fremsatte den 26. juli 1996 i løbet af det møde, der på selskabets anmodning blev afholdt med tjenestegrenene i Kommissionens Generaldirektorat for Landbrug (GD VI), sine indsigelser mod Kommissionens godkendelse af, at æbler og appelsiner kunne erstattes med anden frugt, og modtog en kopi af beslutningen af 14. juni 1996.

28 Den 2. august 1996 fremsendte sagsøgeren til Kommissionen den af Universitetet i Padova, Dipartimento Territorio e Sistemi Agro-Forestali, udarbejdede tekniske rapport nr. 94 om ækvivalenskoefficienterne for visse frugter ved forarbejdning til saft.

29 Den 6. september 1996 vedtog Kommissionen beslutning K(96) 2208 om ændring af Kommissionens beslutning af 14. juni 1996 vedrørende levering af frugtsaft og marmelade til befolkningerne i Armenien og Aserbajdsjan i henhold til forordning nr. 228/96 (herefter »beslutningen af 6. september 1996«). Det var i henhold til anden betragtning til nævnte beslutning hensigtsmæssigt at ændre de koefficienter, der var fastlagt i beslutningen af 14. juni 1996, for under hele perioden for tilbagetrækning af ferskner at opnå mere ligevægt i substitutionen af produkter mellem på den ene side æbler og appelsiner benyttet til levering af frugtsaft til befolkningerne i Kaukasus og på den anden side de ferskner, der som betaling for disse leveringer blev trukket tilbage fra markedet. De nye koefficienter skulle kun gælde for produkter, som endnu ikke var blevet udtaget af tilslagsmodtagerne som betaling for leveringer.

30 Efter ordlyden af artikel 1 i beslutningen af 6. september 1996 blev artikel 1, litra a) og c), i beslutningen af 14. juni 1996 ændret som følger:

»a) 0,914 ton ferskner for 1 ton æbler

[...]

c) 0,372 ton ferskner for 1 ton appelsiner«.

31 Denne beslutning blev rettet til Den Italienske Republik, Den Franske Republik, Den Hellenske Republik og Kongeriget Spanien.

32 Ved stævning indleveret til Rettens Justitskontor den 25. november 1996 har sagsøgeren anlagt sag med påstand om annullation af beslutningen af 6. september 1996. Denne sag blev registreret under nr. T-191/96.

33 Ved kendelse af 26. februar 1997 i sagen CAS Succhi di Frutta mod Kommissionen (sag T-191/96 R, Sml. II, s. 211) afviste Rettens præsident at tage sagsøgerens begæring, som blev indleveret den 16. januar 1997, om udsættelse af gennemførelsen af Kommissionens beslutning af 6. september 1996 til følge.

34 Ved stævning indleveret til Rettens Justitskontor den 9. april 1997 har sagsøgeren anlagt sag med påstand om annullation af beslutningen af 22. juli 1996, idet det gøres gældende, at selskabet først den 30. januar 1997 modtog kopi af den nævnte beslutning i forbindelse med sagen om foreløbige forholdsregler. Denne sag blev registreret under nr. T-106/97.

35 Ved kendelse af 20. marts 1998 afviste formanden for Anden Afdeling [en begæring indgivet af] Allione Industria Alimentare SpA [herefter »Allione«] [...] om tilladelse til at intervenere i sag T-191/96 (Sml. s. II, s. 575) til støtte for sagsøgerens påstande.

36 Ved kendelse af 14. oktober 1998 forenede formanden for Anden Afdeling sag T-191/96 og sag T-106/97 med henblik på den mundtlige forhandling og domsafsigelsen.

37 På grundlag af den refererende dommers rapport har Retten (Anden Afdeling) besluttet at indlede den mundtlige forhandling uden forudgående bevisførelse. Retten anmodede dog Kommissionen om forud for retsmødet skriftligt at angive, hvor stort lageret af æbler var hos interventionsorganerne på det tidspunkt, hvor de faktiske omstændigheder udspillede sig. Kommissionen opfyldte denne anmodning inden for den fastsatte frist. Retsmødet blev afholdt den 10. februar 1999.«

3 I sag T-191/96 nedlagde Succhi de Frutta påstand om, at Retten skulle annullere beslutningen af 6. september 1996 om ændring af beslutningen af 14. juni 1996 og tilpligte Kommissionen at betale sagens omkostninger.

Den appellerede dom

Formaliteten

4 I sagen for Retten gjorde Kommissionen gældende, at Succhi di Fruttas påstand i sag T-191/96 skulle afvises, både fordi sagsøgeren ikke var umiddelbart og individuelt berørt af beslutningen af 6. september 1996, og fordi selskabet ikke havde nogen interesse i at få beslutningen annulleret.

5 I relation til formaliteten fastslog Retten følgende:

»50 EF-traktatens artikel 173 (efter ændring nu artikel 230 EF) giver i stk. 4 fysiske eller juridiske personer mulighed for at anlægge et annullationssøgsmål til prøvelse af beslutninger, der retter sig til dem, samt til prøvelse af

beslutninger, som, skønt de er udfærdiget i form af en forordning eller en beslutning rettet til en anden person, dog berører dem umiddelbart og individuelt.

51 Det fremgår af fast retspraksis, at andre personer end en beslutnings adressater kun vil kunne påstå, at de berøres individuelt, som omhandlet i denne bestemmelses forstand, hvis beslutningen rammer dem på grund af visse egenskaber, som er særlige for dem, eller på grund af en faktisk situation, der adskiller dem fra alle andre og derfor individualiserer dem på lignende måde som adressaten (Domstolens dom af 15.7.1963, sag 25/62, Plaumann mod Kommissionen, Sml. 1954-1964, s. 411, org.ref.: Rec. s. 199, jf. f.eks. Rettens dom af 11.2.1999, sag T-86/96, Arbeitsgemeinschaft Deutscher Luftfahrt-Unternehmen og Hapag Lloyd Fluggesellschaft mod Kommissionen, Sml. II, s. 179, præmis 42 og den deri nævnte retspraksis).

52 Det er ubestridt i sagen, at sagsøgeren deltog i licitationen over parti nr. 1 og 2, og at parti nr. 1 blev tildelt Trento Frutta.

53 I øvrigt har Kommissionen ikke bestridt, at dens ovenfor nævnte meddelelse nr. 10663 af 6. marts 1996 indeholder punkter, der ikke er overensstemmende med de betingelser, der er opstillet i licitationsbekendtgørelsen i henhold til forordning nr. 228/96, for så vidt som den bl.a. bestemmer, at æbler og appelsiner kan erstattes med ferskner ved betaling for Trento Fruttas leveringer. Den nævnte meddelelse medfører altså en ændring af de for de forskellige partier fastsatte betalingsbetingelser.

54 Denne ændring af betalingsbetingelserne for de forskellige partier blev med virkning for samtlige tilbudsgivere bekræftet ved beslutningen af 14. juni 1996. Herefter anmodede sagsøgeren Kommissionen om på ny at overveje

denne beslutning. Der fandt i dette øjemed et møde sted den 26. juli 1996 mellem GD VI's tjenestegrene og sagsøgeren, efter hvilket selskabet fremsendte den tekniske rapport nr. 94 (jf. præmis 27 og 28 ovenfor) til Kommissionen.

55 Kommissionen vedtog i lyset af de nye faktiske forhold, der således var kommet til dens kendskab, og efter en fornyet undersøgelse af hele situationen, navnlig det prisniveau for ferskner på fællesmarkedet, som institutionens tjenestegrene havde konstateret medio august 1996 (jf. GD VI's arbejdsdokument, bilag 11 til svarskriftet), den anfægtede beslutning af 6. september 1996, som fastsatte nye ækvivalenskoefficienter mellem ferskner på den ene side og æbler eller appelsiner på den anden side.

56 Derfor skal den anfægtede beslutning betragtes som en selvstændig beslutning, der blev truffet på grundlag af nye omstændigheder efter anmodning fra sagsøgeren. Beslutningen ændrer licitationsbetingelserne, for så vidt som den bestemmer, at ferskner kan erstatte æbler og appelsiner med forskellige ækvivalenskoefficienter, som betaling af tilslagsmodtagerne, hvilket skete på trods af de kontakter, parterne havde haft i mellemtiden.

57 Sagsøgeren må under disse omstændigheder anses for individuelt berørt af den anfægtede beslutning. Sagsøgeren er for det første individuelt berørt i sin egenskab af tilbudsgiver, der ikke fik kontrakten tildelt, idet en af de vigtige licitationsbetingelser — den, der vedrører betalingsvilkårene for de pågældende leveringer — senere blev ændret af Kommissionen. En sådan tilbudsgiver er ikke kun individuelt berørt af Kommissionens beslutning, der for hvert enkelt af de bud, der blev afgivet efter licitationsbekendtgørelsen, afgør, om buddene kan antages eller ikke antages [dom af 6.3.1979, sag 92/78, Simmenthal mod Kommissionen, Sml. s. 777, præmis 25]. Tilbudsgiveren bevarer også en individuel interesse i at sikre, at betingelserne i licitationsbekendtgørelsen respekteres i løbet af den fase, hvor selve kontrakten skal gennemføres. Når Kommissionen ikke i licitationsbekendt-

gørelsen har angivet, at tilslagsmodtagerne har mulighed for at modtage andre frugter end de nævnte som betaling for deres leveringer, har den dermed frataget sagsøgeren muligheden for at afgive et bud, der er forskelligt fra det, der blev afgivet, og dermed have den samme chance som Trento Frutta.

58 For det andet er sagsøgeren under de specifikke omstændigheder, der gør sig gældende i sagen, individuelt berørt af den anfægtede beslutning, som følge af at den blev vedtaget efter en fornyet undersøgelse af hele situationen, der blev foretaget på grundlag af en anmodning fra sagsøgeren, og særligt i lyset af de yderligere oplysninger, som sagsøgeren fremførte for Kommissionen.

59 Sagsøgeren er også umiddelbart berørt af den anfægtede beslutning som følge af, at Kommissionen ikke har overladt noget skøn til de nationale myndigheder vedrørende fremgangsmåden for gennemførelsen af denne beslutning (jf. eksempelvis Domstolens dom af 13.5.1971, forenede sager 41/70-44/70, International Fruit Company mod Kommissionen, Sml. 1971, s. 83, org.ref.: Rec. s. 411, præmis 25-28).

60 Endvidere skal argumentet om, at sagsøgeren ikke har anfægtet beslutningen af 14. juni 1996 inden for den fastsatte frist, afvises, idet den anfægtede beslutning ikke kan betragtes som en retsakt, der blot bekræfter denne. Som det er blevet fastslået ovenfor, accepterede Kommissionen efter anmodning fra sagsøgeren at foretage en fornyet undersøgelse af sin beslutning af 14. juni 1996, og den omtvistede beslutning blev vedtaget efter afslutningen af den fornyede undersøgelse. Som det er blevet fastslået ovenfor, accepterede Kommissionen efter anmodning fra sagsøgeren at foretage en fornyet undersøgelse af sin beslutning af 14. juni 1996, og den omtvistede beslutning blev vedtaget efter afslutningen af den fornyede undersøgelse. I øvrigt fastsætter den omtvistede beslutning andre ækvivalenskoefficienter, og den baserer sig på nye omstændigheder. Sagsøgerens søgsmål kan ikke under disse omstændigheder afvises på dette punkt (jf. Rettens dom af 3.3.1994, sag T-82/92, Cortes Jimenez m.fl. mod Kommissionen, Sml. Pers. II, s. 237, præmis 14, af 15.10.1997, sag T-331/94, IPK mod Kommissionen, Sml. II, s. 1665, præmis 24, af 8.7.1998, sag T-130/96, Aquilino mod Rådet, Sml. Pers. II, s. 1017, præmis 34, og af 21.10.1998, sag T-100/96, Vicente-Nuñez mod Kommissionen, Sml. Pers. II, s. 1779, præmis 37-42).

61 Der er ligeledes grund til at forkaste argumentet om, at sagsøgeren ikke har nogen søgsmålsinteresse, eftersom annullationen af den omtvistede beslutning kun vil bevirke, at de koefficienter, der er fastsat i beslutningen af 14. juni 1996, og som er mindre gunstige for sagsøgeren, vil blive genindført.

62 Ved bedømmelsen af, om denne sag kan antages til realitetsbehandling, kan det ikke antages, at den eneste virkning af en dom, der annullerer beslutningen af 6. september 1996, vil være genindførsel af de ækvivalenskoefficienter, der er fastsat i beslutningen af 14. juni 1996, navnlig når der henses til Kommissionens forpligtelse til i overensstemmelse med EF-traktatens artikel 176 (nu artikel 233 EF) at gennemføre de til dommens opfyldelse nødvendige foranstaltninger (jf. Domstolens dom af 26.4.1988, forenede sager 97/86, 99/86, 193/86 og 215/86, Asteris mod Kommissionen, Sml. s. 2181, præmis 27-32).

63 Det følger under alle omstændigheder af præmis 32 i dommen i sagen Simmenthal mod Kommissionen, at selv i et tilfælde, hvor en beslutning om tildeling er blevet gennemført fuldt ud til fordel for andre konkurrenter, har sagsøgeren stadig interesse i, at denne beslutning annulleres, dels for at opnå, at Kommissionen foretager en rimelig genoprettelse af selskabets situation, dels for at udvirke, at Kommissionen fremtidigt foretager ændringer, der måtte forekomme passende i licitationsordningen i det tilfælde, hvor denne måtte antages at stride mod visse retlige krav. Denne retspraksis er så meget desto mere anvendelig i denne sag, idet det er en kendsgerning, at de handlinger, der omfattes af licitationsbekendtgørelsen, endnu ikke var blevet fuldstændigt gennemført på tidspunktet for vedtagelsen af den omtvistede beslutning.

64 Det følger af det ovenfor anførte, at sagen kan antages til realitetsbehandling.«

Realiteten

6 Med hensyn til realiteten i sag T-191/96 påberåbte Succhi di Frutta sig syv anbringender, der henholdsvis gik ud på: 1) tilsidesættelse af forordning

nr. 228/96 og principperne om gennemsigtighed og ligebehandling, 2) tilsidesættelse af forordning nr. 1975/95 og nr. 2009/95, 3) magtfordrejning, 4) åbenbart urigtige skøn, 5) tilsidesættelse af EF-traktatens artikel 39 (nu artikel 33 EF) og EF-traktatens artikel 40, stk. 3 (efter ændring nu artikel 34 EF), samt af forordning nr. 1035/72, 6) en manglende begrundelse, og 7) en åbenbart utilstrækkelig erstatningsordning.

7 Vedrørende det første anbringende fastslog Retten følgende:

»72 Inden for rammerne af Rådets direktiv 71/305/EØF af 26. juli 1971 om samordning af fremgangsmåderne med hensyn til indgåelse af offentlige bygge- og anlægskontrakter (EFT 1971 II, s. 613) har Domstolen fastslået, at når en ordregivende myndighed har fastsat bestemmelser i udbudsmaterialet, følger det af princippet om ligebehandling af tilbudsgiverne, at samtlige tilbud skal være i overensstemmelse hermed for at sikre muligheden for en objektiv sammenligning mellem tilbuddene (jf. Domstolens dom af 22.6.1993, sag C-243/89, Kommissionen mod Danmark, Sml. I, s. 3353, præmis 37, og af 25.4.1996, sag C-87/94, Kommissionen mod Belgien, Sml. I, s. 2043, præmis 70). Det er endvidere fastslået, at fremgangsmåden ved sammenligning af tilbud på alle stadier skal overholde såvel princippet om ligebehandling af tilbudsgivere som princippet om gennemsigtighed, således at alle tilbudsgivere får lige chancer ved formuleringen af deres tilbud (dommen i sagen Kommissionen mod Belgien, præmis 54).

73 Denne retspraksis kan også anvendes i den foreliggende sag. Det kan udledes heraf, at Kommissionen var forpligtet til klart at angive licitationens genstand og betingelser i licitationsbekendtgørelsen og til strengt at overholde de angivne betingelser for at sikre, at alle tilbudsgivere har lige chancer ved formuleringen af deres tilbud. Kommissionen kunne navnlig ikke efterfølgende ændre licitationsbetingelserne — i særdeleshed ikke betingelserne vedrørende det bud, der skulle afgives — på en måde, der ikke var åbnet mulighed for i selve licitationsbekendtgørelsen, uden at tilsidesætte princippet om gennemsigtighed.

74 Som det er blevet fastslået ovenfor, tillader den omtvistede beslutning tilslagsmodtagerne, dvs. Trento Frutta og Loma, at modtage betaling for deres leveringer i andre produkter end dem, der er nævnt i licitationsbekendtgørelsen, bl.a. kunne ferskner erstatte æbler og appelsiner.

75 Licitationsbekendtgørelsen, således som den fremgår af forordning nr. 228/96, giver ikke mulighed for en sådan erstatning. Det følger faktisk af bilag I til denne forordning, som fortolket i henhold til artikel 15, stk. 1 og 2, i forordning nr. 2009/95 (jf. præmis 9-13 ovenfor), at kun de angivne produkter, dvs. for så vidt angår parti nr. 1, 2 og 5 æbler, og for så vidt angår parti nr. 3, 4 og 5 appelsiner, kunne trækkes tilbage af tilslagsmodtagerne som betaling for leveringerne.

76 Endvidere følger det af artikel 6, stk. 1, litra e), nr. 1), i forordning nr. 2009/95 (jf. præmis 7 ovenfor), at et bud for at være gyldigt skal indeholde oplysning om den produktmængde, som tilbudsgiveren kræver som betaling for leveringen af de forarbejdede produkter på de betingelser, der fastsættes i licitationsbekendtgørelsen.

77 Erstatningen af æbler eller appelsiner med ferskner som betaling for de omhandlede leveringer og fastsættelsen af ækvivalenskoefficienter mellem disse frugter udgør derfor en betydningsfuld ændring af en afgørende betingelse i licitationsbekendtgørelsen, nemlig de nærmere bestemmelser om betalingen for de produkter, der skal leveres.

78 I modsætning til, hvad Kommissionen hævder, giver ingen af de retsakter, som den har henvist til, navnlig første og anden betragtning til forordning nr. 228/96 og artikel 2, stk. 2, i forordning nr. 1975/95 (præmis 3 og 12 ovenfor), direkte eller indirekte tilladelse til en sådan erstatning. Der er heller ikke givet mulighed for erstatning i den situation, som Kommissionen har

henvist til, hvor de frugtmængder, der er til rådighed på interventionslagrene, er utilstrækkelige, og hvor de substitutionsfrugter, der gives som betaling til tilslagsmodtagerne, tilhører »den samme produktgruppe« som de produkter, der leveres.

79 Endvidere bestemmer den omtvistede beslutning ikke kun, at ferskner kan erstatte æbler og appelsiner, men den fastsætter også ækvivalenskoefficienterne under henvisning til hændelser, der er indtrådt efter tildelingen, dvs. prisniveauet for de berørte frugter på markedet medio august 1996, mens hensyntagen til sådanne hændelser efter tildelingen i forbindelse med fastlæggelsen af de betalingsbetingelser, der skal anvendes på de omhandlede leveringer, ikke er angivet i licitationsbekendtgørelsen.

80 Hertil kommer, at de oplysninger, som Kommissionen er fremkommet med under retsforhandlingerne for Retten (jf. bilag 3 til svarskriftet og Kommissionens svar på Rettens spørgsmål), ikke begrunder, at der på tidspunktet for vedtagelsen af den omtvistede beslutning ikke var tilstrækkeligt med æbler i interventionslagrene, hvorfor de transaktioner, der var nævnt i licitationsbekendtgørelsen, ikke skulle kunne gennemføres.

81 Selv om det lægges til grund, at der var en sådan mangel på æbler i Fællesskabet, der kunne trækkes tilbage, var Kommissionen stadig forpligtet til i licitationsbekendtgørelsen at angive de præcise betingelser for, hvornår de frugter, der var forudset som betaling for de omhandlede leveringer, kunne erstattes med andre frugter, således at princippet om gennemsigtighed og princippet om ligebehandling kunne overholdes. Idet sådanne vilkår ikke var fastsat, påhvilede det Kommissionen at åbne en ny licitationsprocedure.

82 Det følger af det ovenfor anførte, at den omtvistede beslutning tilsidesætter licitationsbekendtgørelsen, der er omhandlet i forordning nr. 228/96, samt principperne om gennemsigtighed og ligebehandling, hvorfor den skal annulleres, uden at der er grund til at prøve de andre anbringender, som sagsøgeren har gjort gældende.«

8 Som følge heraf fastslog Retten:

»1) Kommissionens beslutning K(96) 2208 af 6. september 1996 annulleres.

[...]

3) Kommissionen for De Europæiske Fællesskaber betaler omkostningerne i sag T-191/96 [...]«

Appellen

9 Kommissionen har nedlagt følgende påstande:

— Den appellerede dom ophæves, og den af Succhi di Frutta anlagte sag T-191/96 afvises.

— Subsidiært ophæves den appellerede dom for så vidt angår realiteten, og Kommissionen frifindes i den af Succhi di Frutta anlagte sag T-191/96.

— Mere subsidiært ophæves den appellerede dom, og sagen hjemvises til Retten med henblik på, at denne træffer afgørelse om realiteten i lyset af de retningslinjer, Domstolen har givet den.

— Succhi di Frutta tilpligtes at betale omkostningerne i den foreliggende appelsag samt omkostningerne i første instans vedrørende sag T-191/96.

10 Succhi di Frutta har nedlagt følgende påstande:

— Kommissionens anbringender i appellen, der er gjort gældende til støtte for ophævelse af Rettens dom af 14. oktober 1999 i de forenede sager T-191/96 og T-106/97, afvises helt eller delvis for så vidt angår den del, der vedrører sag T-191/96.

— Subsidiært forkastes appellen som værende ugrundet.

— Kommissionen tilpligtes at betale samtlige sagsomkostninger.

11 Kommissionen har påberåbt sig fem anbringender til støtte for sin appel, der bygger på henholdsvis:

— Urigtig anvendelse af princippet om ligebehandling mellem de tilbudsgivere, der ikke fik kontrakten tildelt, og tilslagsmodtagerne, hvilket fik Retten til med urette at antage Succhi di Fruttas sag til realitetsbehandling.

— Den appellerede doms urigtige og modstridende præmisser for så vidt angår de følger, som Retten udledte af samme princip med hensyn til sagens realitet.

— Den forkerte fortolkning Retten foretog, da den fastslog, at Succhi di Frutta var individuelt berørt af beslutningen af 6. september 1996, idet selskabets havde deltaget i proceduren, der førte til vedtagelse af den nævnte beslutning.

— Rettens forkerte fortolkning af begrebet søgsmålsinteresse i relation til Succhi di Frutta samt af rækkevidden af artikel 233 EF.

— Rettens forkerte fortolkning af reglerne om den tilbagetrækning af frugt, der er fastsat i den fælles markedsordning for frugt og grøntsager, der fik Retten til at afvise, at der forelå en situation, hvor der ikke var rådighed over æbler som betalingsmiddel for de produkter, der skulle leveres af tilslagsmodtagerne.

Om Kommissionens appel

12 Det kan fastslås, at Kommissionens første, tredje og fjerde anbringende vedrører forskellige sider af formaliteten i den af Succhi di Frutta i første instans anlagte sag T-191/96, mens det andet og fjerde anbringende, institutionen påberåber sig, vedrører bedømmelsen af realiteten i den nævnte sag.

13 Under disse omstændigheder må Kommissionens anbringender angående henholdsvis formaliteten og realiteten i det søgsmål, Succhi di Frutta anlagde i sag T-191/96 til prøvelse af beslutningen af 6. september 1996, behandles efter hinanden.

Om anbringenderne vedrørende formaliteten i den af Succhi di Frutta anlagte sag T-191/96

Parternes argumenter

14 Kommissionen har kritiseret Retten for at have begået tre retlige fejl ved at antage Succhi di Fruttas søgsmål i sag T-191/96 til realitetsbehandling.

15 Inden for rammerne af sit første anbringende har Kommissionen gjort gældende, at den appellerede dom tillægger princippet om ligebehandling af tilbudsgiverne for stor vægt.

16 Selv om Kommissionen ikke bestrider, at den ordregivende myndighed nøje skal overholde dette princip såvel som princippet om gennemsigtighed i løbet af hele licitationsproceduren i egentlig forstand, har den hævdet, at det forholder sig anderledes, når først kontrakten er tildelt.

17 Der skal fra og med dette tidspunkt foretages en klar sondring mellem på den ene side tilslagsmodtageren og på den anden side de ikke udvalgte tilbudsgivere.

18 Efter kontrakttildelingen består der således kun et kontraktforhold mellem Kommissionen og tilslagsmodtageren, og hver af disse parter har pligt til at overholde bestemmelserne i den indgåede aftale. Derimod har Kommissionen på dette stadium af proceduren ikke længere nogen forbindelse med de tilbudsgivere, der ikke blev udvalgt.

19 Det er af samme grund, at betingelserne i licitationsbekendtgørelsen kun er bindende frem til det tidspunkt, hvor tilslagsmodtageren er udpeget, men herefter kan ordregiveren fravige betingelserne, hvis omstændighederne kræver det, og for så vidt den omhandlede ændring ikke skader de rettigheder, der tilkommer den virksomhed, kontrakten er blevet tildelt.

20 Kommissionen har på grundlag af det ovenfor anførte udledt, at beslutningen af 6. september 1996, som Succhi di Frutta har anfægtet, og som blev vedtaget efter bedømmelsen af buddene og kontrakttildelingen, kun vedrører Kommissionens forhold til tilslagsmodtagerne, men ikke berører de bydende, der ikke blev udvalgt, idet deres situation på ingen måde adskiller sig fra den, som enhver tredjemand, der ikke deltog i licitationsproceduren, befinder sig i.

21 Derfor er Succhi di Frutta, på samme måde som enhver anden virksomhed inden for den berørte sektor, ikke berettiget til at anfægte en ændring i licitationsbetingelserne, der som i den foreliggende sag indtræder efter tildelingen af kontrakten.

22 Retten har således foretaget en urigtig retsanvendelse ved i den appellerede doms præmis 57 at fastslå, at Succhi di Frutta i sin egenskab af ikke udvalgt tilbudsgiver var individuelt berørt af beslutningen af 6. september 1996.

23 Kommissionen har tilføjet, at dens opfattelse støttes af den omstændighed, at formanden for Rettens Anden Afdeling ved kendelse af 20. marts 1998 afviste, at Allione, en anden italiensk producent af frugtjuice, kunne intervenere i sagen, med den begrundelse, at dette selskab ikke havde en tilstrækkelig interesse i at opnå annullation af den af Succhi di Frutta anfægtede beslutning. Der er således ikke noget, der adskiller Succhi di Fruttas situation fra Alliones.

24 Kommissionen har med sit tredje anbringende gjort gældende, at Succhi di Frutta, i modsætning til det, Retten fastslog i den appellerede doms præmis 58, heller ikke var individuelt berørt af beslutningen af 6. september 1996 som følge af, at selskabet havde deltaget i den proces, der førte frem til vedtagelsen af den nævnte beslutning, hvilken blev vedtaget efter en udtrykkelig anmodning fra selskabet og Kommissionens fornyede undersøgelse af hele situationen i lyset af supplerende oplysninger afgivet af Succhi di Frutta.

25 Disse omstændigheder kan ikke som sådan individualisere Succhi di Frutta, hvilket gælder så meget desto mere i den foreliggende sag, hvor den omhandlede beslutning var rettet til forskellige medlemsstater og udelukkende har haft følger for tilslagsmodtagerne.

26 Kommissionen har til støtte for sit fjerde anbringende for det første anført, at det er med urette, at Retten i den appellerede doms præmis 62 og 63 fastslog, at Succhi di Frutta havde interesse i at anlægge sag til prøvelse af beslutningen af 6. september 1996, og har som begrundelse henvist til, at virksomheden ikke havde anfægtet de tilsvarende tidligere beslutninger, der havde været mere ugunstige for den, og for det andet, at en annullation af beslutningen af 6. september 1996 vil genindføre de nævnte tidligere beslutninger. Forpligtelsen til at foretage en korrekt opfyldelse af Rettens dom, der annullerer en beslutning, berører på ingen måde de andre beslutninger, der er vedtaget på et tidligere tidspunkt.

27 I øvrigt rejser Rettens dom om annullation tvivl om Kommissionens forhold til tilslagsmodtagerne på et tidspunkt, hvor licitationsproceduren var blevet afsluttet, således at retssikkerheden ikke er sikret.

28 Succhi di Frutta har principalt nedlagt påstand om, at Kommissionens tre ovennævnte anbringender afvises.

29 Det første anbringende skal afvises med den begrundelse, at Kommissionen nøjes med på ny at rejse den formalitetsindsigelse, den allerede havde rejst i sagen for Retten. Dette anbringende må således sidestilles med en anmodning om en fornyet undersøgelse af den sag, der blev anlagt ved Retten.

30 På samme vis gælder det for så vidt angår det fjerde anbringende, at der blot er tale om en gentagelse af grunde og argumenter, der allerede blev påberåbt i sagen for Retten. Således som det klart fremgår af den appellerede doms præmis 46, gentager dette anbringende en indsigelse, der allerede blev rejst i første instans, da Kommissionen gjorde gældende, at Succhi di Frutta ikke havde nogen interesse i at påstå beslutningen af 6. september 1996 annulleret, idet denne annullation kun ville have til følge, at de ækvivalenskoeficienter, der tidligere var fastsat, og som var mere gunstige for Trento Frutta, ville være blevet genindført.

31 Det tredje anbringende kan ikke antages til realitetsbehandling, idet Kommissionen ikke har gjort det gældende i første instans, hvorfor det rejses for første gang inden for rammerne af appellen, selv om institutionen allerede havde haft kendskab til det i forbindelse med sagen for Retten.

32 Subsidiært har Succhi di Frutta bestridt, at disse anbringender er begrundede.

33 Det første og det tredje anbringende, hvis genstand i det væsentlige er identisk, kan kun forkastes som ugrundede.

34 Det var således med rette, at Retten fastslog, at Succhi di Frutta under de særlige omstændigheder i den foreliggende sag var individuelt berørt af beslutningen af 6. september 1996.

35 Succhi di Fruttas situation skiller sig ikke alene ud derved, at dette selskab rettidigt klagede over for Kommissionens tjenestegrene som følge af den alvorlige økonomiske skade, det havde lidt, efter at direkte konkurrenter var blevet tildelt en fuldstændig urimelig mængde anden frugt som betaling for levering af frugtjuice eller marmelade, men navnlig fordi selskabet havde deltaget såvel i den omhandlede licitation som i proceduren, der førte til vedtagelse af beslutningen af 6. september 1996.

36 Kommissionens argumentation om, at Succhi di Fruttas situation, når først tilslagsmodtageren er valgt, ikke længere adskiller sig fra enhver anden tredjemands situation, savner ethvert grundlag.

37 Det påhviler ordregiveren at definere genstanden og betingelserne for tildelingsproceduren i licitationsbekendtgørelsen. Herefter skal den ordregivende myndighed holde sig strengt til de betingelser, den således har fastlagt, og som har fået de bydende til at deltage i licitationen og afgive et bestemt bud, der afhænger af betingelserne for licitationen.

38 Denne forpligtelse gælder i løbet af hele licitationen, herunder i løbet af den periode, hvor den kontrakt, der er indgået mellem den ordregivende myndighed og den udvalgte bydende, opfyldes. Den nævnte myndighed kan alene fravige de

fastsatte betingelser og vilkår i de tilfælde, der udtrykkeligt er nævnt i licitationsbekendtgørelsen. Den har således ikke frihed til at forvalte kontrakten med den eller de udvalgte selskaber på den måde, den finder mest hensigtsmæssig.

39 Såfremt der indtræder ekstraordinære omstændigheder efter tildelingen af kontrakten, som gør det nødvendigt at tilpasse licitationsbetingelserne, og der ikke findes en bestemmelse i bekendtgørelsen, der gør det muligt at rette op på forholdet, påhviler det den ordregivende myndighed at annullere licitationen og udstede en ny licitationsbekendtgørelse, hvorefter samtlige tidligere bydende har mulighed for at deltage på lige vilkår.

40 I den foreliggende sag fremgår det klart af bilag I til forordning 228/96, at den frugt, der skulle tilbagekøbes af tilslagsmodtagerne, var æbler og appelsiner, og at de relevante bestemmelser ikke indeholdt nogen klausul, der gjorde det muligt senere at ændre en af betingelserne i licitationsbekendtgørelsen og navnlig at erstatte æbler med ferskner.

41 Succhi di Frutta har tilføjet, at såfremt Kommissionens opfattelse blev fulgt, kunne den ordregivende myndighed i løbet af kontraktperioden med det udvalgte selskab foretage væsentlige ændringer af licitationsbekendtgørelsen uden risiko for at blive mødt med en sag anlagt af en forbigået bydende, der kræver sanktioner i anledning af en uhjemlet ændring af licitationsbetingelserne.

42 Med hensyn til det fjerde anbringende finder Succhi di Frutta også, at det skal forkastes som ubegrundet.

43 Retten fandt således med rette, at dette selskab under de særlige omstændigheder, der karakteriserer den foreliggende sag, kunne gøre gældende, at det havde en retlig interesse i søgsmålet.

44 En retlig interesse i at anfægte en ulovlig beslutning falder ikke allerede bort som følge af, at der findes andre handlinger, der ikke er lovformelige, men som ikke selv er blevet gjort til genstand for et annullationssøgsmål.

45 I dette tilfælde fastslog Retten klart, at erstatning af de frugter, der er nævnt i licitationsbekendtgørelsen, med andre frugter var ulovlig.

46 I overensstemmelse med traktatens artikel 176 og princippet om god forvaltning skulle Kommissionen have draget alle de følger af denne konstatering af ulovlighed, der gør sig gældende i forhold til de beslutninger, den havde vedtaget forud for beslutningen af 6. september 1996, og som er behæftet med samme fejl. Det er åbenbart, at enhver anden fortolkning er i strid med den ordning for domstolsbeskyttelse, der er grundlaget for Fællesskabets retsorden.

47 Det gælder under alle omstændigheder, at Succhi di Fruttas søgsmålsinteresse kan begrundes dels i nødvendigheden af at undgå en gentagelse af ulovlige handlinger, dels med henblik på et eventuelt erstatningssøgsmål mod den ordregivende myndighed med henblik på at opnå erstatning for den skade, der er forvoldt ved den begåede ulovlighed.

Domstolens bemærkninger

— Om det første anbringende

48 Med hensyn til spørgsmålet, om dette anbringende kan antages til realitetsbehandling, bemærkes, at i henhold til fast retspraksis følger det af artikel 225 EF, af artikel 51, stk. 1, i EF-statutten for Domstolen og af artikel 112, stk. 1, litra c), i

Domstolens procesreglement, at en appel præcist skal angive de dele, der anfægtes i den dom, som påstås ophævet, samt de retlige argumenter, der særligt støtter denne påstand (jf. bl.a. dom af 6.3.2003, sag C-41/00 P, Interporc mod Kommissionen, Sml. I, s. 2125, præmis 15).

49 De krav til begrundelsen af appellen, som fremgår af de nævnte bestemmelser, kan således ikke anses for opfyldt, når appelskriftet blot gentager eller nøjagtigt gengiver de anbringender og argumenter, der er blevet fremført for Retten, herunder de anbringender og argumenter, der var støttet på faktiske omstændigheder, som Retten udtrykkeligt har afvist at lægge til grund (jf. bl.a. dommen i sagen Interporc mod Kommissionen, præmis 16).

50 Imidlertid kan retsspørgsmål, som Retten har behandlet, diskuteres på ny under en appelsag, såfremt appellanten bestrider Rettens fortolkning eller anvendelse af fællesskabsretten. Hvis en appellant nemlig ikke således kunne basere sin appel på anbringender og argumenter, som allerede havde været fremført for Retten, ville appelproceduren blive berøvet en del af sin mening (jf. bl.a. dommen i sagen Interporc mod Kommissionen, præmis 17).

51 Således som det fremgår af denne doms præmis 15-23, opfylder det første anbringende disse krav.

52 I den foreliggende sag har Kommissionen anfægtet den appellerede doms præmis 57 med henblik på at godtgøre, at Retten har tilsidesat fællesskabsretten ved at fastslå, at Succhi di Frutta i sin egenskab af bydende, der ikke blev udvalgt i forbindelse med den omhandlede licitation, var individuelt berørt af beslutningen af 6. september 1996. Kommissionen har nærmere bestemt kritiseret Retten for derved at have tillagt princippet om ligebehandling af bydende for stor rækkevidde, hvilket princip ifølge institutionen ikke længere gælder i fasen, hvor licitationen gennemføres.

53 Under disse omstændigheder har Kommissionen, i stedet for blot at gentage argumenter, der allerede er blevet fremført i sagen for Retten, rejst tvivl om Rettens besvarelse af et retsspørgsmål, der udtrykkeligt er givet i den appellerede dom, og som Domstolen kan efterprøve inden for rammerne af en appel.

54 Det følger heraf, at Kommissionens første anbringende kan antages til realitetsbehandling.

55 Med henblik på at kunne vurdere rigtigheden af dette anbringende bemærkes først, at den væsentligste del af Kommissionens argumentation til støtte for det nævnte anbringende, hvorefter princippet om gennemsigtighed og princippet om ligebehandling af de bydende kun gælder frem til tildelingen af kontrakten, reelt vedrører sagens realitet.

56 Denne argumentation skal derfor behandles i forbindelse med Kommissionens andet anbringende, der omhandler spørgsmålet, om den af Succhi di Frutta i første instans anlagte sag var begrundet.

57 På dette stadium er vurderingen af, om det første anbringende, der alene vedrører spørgsmålet, om søgsmålet i sag T-191/96 kunne antages til realitetsbehandling, begrænset til alene at søge oplyst, om Retten udøvede en urigtig retsanvendelse, da den i den appellerede doms præmis 57 fastslog, at Succhi di Frutta i sin egenskab af tilbudsgiver, der ikke fik kontrakten tildelt, under de i sagen foreliggende omstændigheder var individuelt berørt af beslutningen af 6. september 1996.

58 I denne forbindelse ligger det fast, at Succhi di Frutta deltog i den licitationsprocedure, inden for rammerne af hvilken den nævnte beslutning blev truffet.

59 Selv om det er uomtvisteligt, at de erhvervsdrivende inden for den omhandlede sektor, der ikke deltog i den pågældende licitation, ikke er individuelt berørt af en sådan beslutning, idet de kun rammes i kraft af deres objektive stilling som virksomheder, der producerer frugtjuice eller marmelade, må det forholde sig anderledes med bydende, der skal kunne anlægge sag ved Fællesskabernes retsinstanser med henblik på at opnå en efterprøvelse af lovligheden af licitationsproceduren i sin helhed, uanset om deres bud i sidste ende blev udvalgt eller forkastet.

60 Det er netop derved, at Succhi di Fruttas situation adskiller sig grundlæggende fra Alliones, hvilket selskab ikke afgav bud i forbindelse med licitationen, der gav anledning til den foreliggende sag, og som ifølge formanden for Rettens Anden Afdeling derfor ikke havde interesse i at intervenere til støtte for Succhi di Fruttas påstande i sag T-191/96 (jf. kendelse af 20.3.1998).

61 Derfor kan Kommissionen ikke gyldigt gøre gældende, at Succhi di Fruttas stilling i forhold til en beslutning som den af 6. september 1996 ikke på nogen måde adskiller sig fra en hvilken som helst erhvervsdrivende inden for den berørte sektor, hvorfor det alene er tilslagsmodtagerne, der i givet fald kan anlægge sag til prøvelse af en sådan beslutning.

62 En sådan fortolkning vil uundgåeligt have til følge, at de tilsidesættelser af retsforskrifter, den ordregivende myndighed måtte have begået efter tildelingen af kontrakten, men som rejser tvivl om lovligheden af licitationsproceduren i sin helhed, ikke kan sanktioneres, når de ikke berører tilslagsmodtagerens eller -modtagernes stilling.

63 Et sådant resultat er uforeneligt med såvel ordlyden af traktatens artikel 173, stk. 4, der sikrer en søgsmålsadgang for borgere, der er umiddelbart og individuelt berørt af den retsakt, der anfægtes, som med det grundlæggende princip om, at det i et retsfællesskab på behørig vis skal sikres, at lov og ret overholdes.

64 Det må navnlig forholde sig således under de omstændigheder, der gav anledning til sag T-191/96, hvor beslutningen, som den bydendes søgsmål er rettet mod, som Retten bl.a. bemærkede i den appellerede doms præmis 57 samt i samme retning i den nævnte doms præmis 73, selv om den blev vedtaget efterfølgende af den ordregivende myndighed, kunne have en direkte indvirkning på selve udformningen af det af den bydende afgivne bud og på de lige chancer for samtlige virksomheder, der deltog i den omhandlede licitation.

65 Det fremgår således af sagens akter, at selv inden den ordregivende myndigheds formelle vedtagelse af sådanne beslutninger, herunder den omtvistede beslutning, henviste den virksomhed, der senere fik tildelt den største del af den omhandlede kontrakt, allerede i sit bud til en mulighed — imidlertid ikke nævnt i licitationsbekendtgørelsen — for udskiftninger mellem de frugter, der skulle tjene som betaling, mens buddene fra samtlige andre bydende var i nøje overensstemmelse med betingelserne i denne bekendtgørelse.

66 Set i lyset af det ovenfor anførte, har Retten således korrekt fastslået i den appellerede doms præmis 57, at Succhi di Frutta i sin egenskab af tilbudsgiver, der ikke fik kontrakten tildelt, var individuelt berørt af beslutningen af 6. september 1996, således at selskabet kan lade Fællesskabets retsinstanser efterprøve, om vedtagelsen af den nævnte beslutning var retmæssig, og i givet fald sanktionere den ordregivende myndigheds ulovlige handling i denne forbindelse.

67 Under disse omstændigheder skal Kommissionens første anbringende forkastes som ubegrundet.

— Om det tredje anbringende

68 Der erindres om, at det følger af Domstolens retspraksis, at når en af de af Retten anførte grunde er tilstrækkelig til at begrunde konklusionen i dens dom, påvirker de fejl, som en anden grund, der også omhandles i den pågældende dom, kan være behæftet med, under alle omstændigheder ikke den nævnte konklusion, hvorfor det anbringende, der støtter sig på disse fejl, er irrelevant og må forkastes (jf. bl.a. dom af 2.6.1994, sag C-326/91 P, De Compte mod Parlamentet, Sml. I, s. 2091, præmis 94, og kendelse af 12.12.1996, sag C-49/96 P, Progoulis mod Kommissionen, Sml. I, s. 6803, præmis 27).

69 Således som generaladvokaten har anført i punkt 19 i sit forslag til afgørelse, omhandler Kommissionens første og tredje anbringende reelt det samme spørgsmål, der består i at søge oplyst, om Retten udøvede en urigtig retsanvendelse ved i den appellerede doms præmis 57 at fastslå, at Succhi di Frutta var individuelt berørt af beslutningen af 6. september 1996.

70 Det fremgår imidlertid klart af den appellerede doms præmis 57 og 58, at Rettens konklusion om, at Succhi di Frutta i det foreliggende tilfælde var individuelt berørt af den nævnte beslutning, er baseret på to forskellige grunde.

71 Således fandt Retten i sin doms præmis 57, at Succhi di Frutta var individuelt berørt af beslutningen af 6. september 1996 »for det første« i sin egenskab af ikke udvalgt bydende.

72 I den appellerede doms præmis 58 fortsatte Retten med »for det andet«, at Succhi di Frutta under de særlige omstændigheder, der gjorde sig gældende i den foreliggende sag, var individuelt berørt af den anfægtede beslutning som følge af,

at den var blevet vedtaget efter en fornyet undersøgelse af hele situationen, der blev foretaget på grundlag af selskabets anmodning og navnlig i lyset af de yderligere oplysninger, som det havde fremført for Kommissionen.

73 Det er derfor tilstrækkeligt at fastslå dels, således som det fremgår af denne doms præmis 66, at det er uden at begå en retlig fejl, at Retten i sin doms præmis 57 har fastslået, at Succhi di Frutta havde en individuel interesse i at lade Fællesskabets retsinstanser efterprøve lovligheden af beslutningen af 6. september 1996, dels at den nævnte præmis er tilstrækkelig til at begrunde Rettens konklusion, hvorefter Succhi di Frutta i sag T-191/96 var individuelt berørt af den nævnte beslutning.

74 Henset til, at Kommissionens tredje anbringende alene er rettet mod Rettens bedømmelse i den appellerede doms præmis 58, der, således som det fremgår af denne doms foregående fire præmisser, er en overflødig grund i Rettens nævnte dom, er dette anbringende under alle omstændigheder irrelevant, hvorfor det må forkastes.

— Om det fjerde anbringende

75 Den formalitetsindsigelse, Succhi di Frutta har rejst i relation til dette anbringende må forkastes i overensstemmelse med den retspraksis, der er henvist til ovenfor i denne doms præmis 48-50.

76 Kommissionen henviser således til præmis 62 og 63 i den appellerede dom for at bestride Rettens retlige vurdering, hvorefter Succhi di Frutta i den foreliggende sag havde søgsmålsinteresse i forhold til beslutningen af 6. september 1996.

77 Idet Kommissionen præcist har angivet de dele, den i denne forbindelse kritiserer i den appellerede dom, som den påstår ophævet, såvel som de argumenter, på grundlag af hvilke den finder, at Rettens retlige vurdering er urigtig, er dette anbringende ikke en rent sproglig gentagelse af de fremsatte argumenter.

78 For så vidt angår spørgsmålet, om det fjerde anbringende er begrundet, er det for det første vigtigt at bemærke, at Succhi di Frutta havde deltaget i den omhandlede licitation, og at selskabet, således som det nærmere bestemt følger af denne doms præmis 66, skal betragtes som værende individuelt berørt af beslutningen af 6. september 1996 og dermed have kompetence til at anlægge et søgsmål, der gør det muligt at efterprøve lovligheden af den nævnte beslutning og i givet fald få sanktioneret den ulovlighed, den ordregivende myndighed har begået i den forbindelse. Kommissionen har således på ingen måde skabt tvivl om Rettens bedømmelse om, at Succhi di Frutta er umiddelbart berørt af beslutningen, som selskabet påstod annulleret.

79 For det andet fastslog Retten i den appellerede doms præmis 60, at denne beslutning ikke kunne anses for en retsakt, der blot bekræftede beslutningen af 14. juni 1996, idet Kommissionen efter anmodning fra Succhi di Frutta havde accepteret at foretage en fornyet undersøgelse af sidstnævnte beslutning, og eftersom beslutningen af 6. september 1996 var blevet vedtaget efter afslutningen af denne fornyede undersøgelse og beslutningen fastsatte andre ækvivalenskoefficienter, idet den baserede sig på nye omstændigheder, herunder oplysninger fremlagt af Succhi di Frutta.

80 Kommissionen har imidlertid ikke bestridt dette punkt inden for rammerne af den foreliggende appel.

81 For det tredje ligger det fast, at beslutningen af 6. september 1996 er bebyrdende for Succhi di Frutta, for så vidt som den kan skade selskabets berettigede interesser ved på afgørende vis at berøre dets stilling på det omhandlede marked.

82 Der er anledning til at tilføje, at det fremgår af sagens akter, at den omstændighed, at ferskner erstattede æbler og appelsiner, der i henhold til licitationsbekendtgørelsen skulle benyttes som betaling for de omhandlede leveringer, hvilket bl.a. blev gennemført ved beslutningen af 6. september 1996, direkte berørte vilkårene for de forskellige bydendes bud, således som Retten har bemærket i afslutningen af sin doms præmis 57 og 73, og som det i øvrigt fremgår af Trento Fruttas bud, der udtrykkeligt angav, at selskabet var parat til at modtage ferskner i stedet for æbler i tilfælde af mangel på æbler, selv om det ligger fast, at en sådan mulighed overhovedet ikke var forudsat i licitationsbekendtgørelsen, og at de øvrige bydendes bud holdt sig nøje til de betingelser herom, der var nævnt i bekendtgørelsen. En hensyntagen til et bud som Trento Fruttas risikerer således at begunstige den virksomhed, der har afgivet buddet, set i forhold til dens konkurrenter, hvilket skader princippet om ligebehandling af de bydende og hindrer gennemsigtigheden i proceduren.

83 Under disse omstændigheder er der, således som Retten fastslog i sin doms præmis 63, grund til at antage, at Succhi di Frutta faktisk havde interesse i at påstå beslutningen af 6. september 1996 annulleret, navnlig for at få Fællesskabets retsinstanser til at fastslå en ulovlighed, der i givet fald er begået af den ordregivende myndighed. En sådan konstatering af ulovlighed vil kunne være et grundlag for en eventuel erstatningssag anlagt med henblik på at genoprette Succhi di Fruttas stilling på passende vis.

84 Med hensyn til Kommissionens argument om, at en annullation af beslutningen af 6. september 1996 skulle medføre, at den tidligere beslutning af 14. juni 1996, der er mindre gunstig for selskabet, på ny bliver gældende, sigtes der til præmis 62 i den appellerede dom.

85 Det gælder imidlertid for det første, at præmis 63 i samme dom retligt set er tilstrækkelig til at begrunde Rettens konklusion, hvorefter Succhi di Frutta i den foreliggende sag havde interesse i at opnå annullation af beslutningen af 6. september 1996. For det andet følger det af denne doms præmis 83, at Retten ikke har tilsidesat fællesskabsretten ved at nå frem til den nævnte konklusion.

86 Det følger heraf, at det klagepunkt, Kommissionen har bygget på den appellerede doms præmis 62, der indeholder et supplerende argument til støtte for Succhi di Fruttas søgsmålskompetente, er irrelevant.

87 I lyset af det ovenfor anførte må det fjerde anbringende forkastes.

Om anbringenderne vedrørende berettigelsen af Succhi di Fruttas søgsmål i sag T-191/96

Parternes argumenter

88 Kommissionen har kritiseret Retten for at have begået to retlige fejl ved at have annulleret beslutningen af 6. september 1996.

89 Kommissionen har til støtte for sit andet anbringende udviklet den samme argumentation som den, der ligger til grund for det første anbringende, der bygger på Rettens ukorrekte anvendelse af princippet om ligebehandling af bydende under den fase i licitationsproceduren, der følger efter tildelingen af kontrakten.

90 Kommissionen har udledt af denne argumentation, som den er sammenfattet i denne doms præmis 15-19, at det var med urette, at Retten i præmis 73 og 81 i den appellerede dom fastslog, at den nævnte institution er forpligtet til nøje at overholde betingelserne, som de fremgår af licitationsbekendtgørelsen, i løbet af samtlige faser i den offentlige kontraktprocedure, således at den ikke efterfølgende

kan ændre reglerne for tilslagsmodtagerens betaling, hvis ikke der er fastsat en bestemmelse, der tillægger Kommissionen denne beføjelse, og at den ikke har noget andet valg end at iværksætte en ny licitationsprocedure, der gør det muligt at give den valgte virksomhed samme behandling set i relation de gældende betingelser som de andre bydende, hvis bud ikke var blevet antaget.

91 I det foreliggende tilfælde viste det sig således at være umuligt at opfylde kontrakten som først forudsat, hvilket var en følge af, at der ikke var rådighed over en tilstrækkelig mængde æbler.

92 Kommissionen har anført, at selv om det er korrekt, at det indtil det tidspunkt, hvor tilslagsmodtageren kendes, omhyggeligt skal påses, at princippet om gennemsigtighed og princippet om ligebehandling af alle bydende overholdes, kan det derimod i løbet af den fase, hvor kontrakten opfyldes, blive nødvendigt at tilpasse kontraktens ordlyd til uforudsigelige omstændigheder, idet det er umuligt at forudsige alle eventualiteter i licitationsbekendtgørelsen.

93 Hertil kommer, at den appellerede dom er selvmodsigende, for så vidt som den forbyder enhver senere ændring af betingelserne, som de fremgår af licitationsbekendtgørelsen eller licitationsmaterialet, men samtidig bekræfter, at Kommissionen skulle have indledt en ny licitationsprocedure, hvilket nødvendigvis ville have medført en ændring i licitationsbetingelserne og i øvrigt have berørt de berettigede forventninger hos tilslagsmodtagere, der allerede har opfyldt deres kontraktforpligtelser.

94 Med sit femte og sidste anbringende har Kommissionen gjort gældende, at Retten med urette i den appellerede doms præmis 80 fastslog, at der på tidspunktet for vedtagelsen af beslutningen af 6. september 1996 ikke var en sådan mangel på æbler, at Kommissionens tjenestegrene havde behøvet at fastsætte en ændring af

betalingsvilkårene for de produkter, tilslagsmodtagerne skulle levere, og tillade, at ferskner kunne erstatte æbler, hvilken var den frugt, der var nævnt i de relevante bestemmelser, for at gøre det muligt for de udvalgte virksomheder at opfylde deres kontraktforpligtelser over for den ordregivende myndighed.

95 Kommissionen har over for Succhi di Fruttas argumentation om, at det er åbenbart, at dette anbringende skal afvises, idet det ikke rejser et retsspørgsmål, men blot vedrører Rettens fastlæggelse af de faktiske omstændigheder, anført, at den vurdering, Retten foretog for at nå frem til, at der ikke forelå en situation, hvor der ikke var rådighed over tilstrækkelige mængder æbler i interventionslagrene, var behæftet med en retlig fejl, idet Retten derved har tilsidesat ordningen med tilbagetrækning af frugter, der er fastsat i den fælles markedsordning inden for frugt og grøntsagssektoren.

96 Succhi di Frutta har principalt gjort gældende, at disse to anbringender skal afvises.

97 Det andet anbringende er således blot en gentagelse af argumenter, Kommissionen allerede har gjort gældende i sagen for Retten.

98 Det femte anbringende vedrører ikke et retsspørgsmål, men alene Rettens fastlæggelse af de faktiske omstændigheder, som henhører under dennes enekompetence.

99 Subsidiært skal disse anbringender forkastes som ugrundede.

100 Det andet anbringende savner ethvert grundlag af de samme grunde som dem, Succhi di Frutta har gjort gældende til imødegåelse af Kommissionens første og tredje anbringende (jf. nærmere bestemt denne doms præmis 37-40).

101 Det femte anbringende er også utilstrækkeligt begrundet, idet Retten har foretaget en korrekt bedømmelse af de oplysninger, Kommissionen selv har afgivet, på hvilket grundlag Retten fastslog, at der på tidspunktet for vedtagelsen af beslutningen af 6. september 1996 ikke forelå en situation, hvor der ikke var rådighed over æbler i en grad, der kunne hindre opfyldelsen af de forretninger, der var nævnt i licitationsbekendtgørelsen.

Domstolens bemærkninger

— Om det andet anbringende

102 Ved at følge den retspraksis, der er henvist til i denne doms præmis 48-50, er der anledning til at forkaste Succhi di Fruttas argumentation om, at anbringendet skal afvises, idet det alene udgør en gentagelse af argumenter, der allerede er gjort gældende i første instans.

103 Ved at henvise til den appellerede doms præmis 72-75 og 81 har Kommissionen således rejst tvivl om Rettens fortolkning af princippet om ligebehandling mellem de bydende og om de retsfølger, Retten har udledt heraf med hensyn til realiteten i sag T-191/96

104 Sådanne retsspørgsmål kan undersøges af Domstolen inden for rammerne af en appel.

105 Med henblik på at vurdere, om det nævnte anbringende er begrundet, bemærkes, således som parterne i øvrigt selv har anerkendt, at det hviler på den samme forudsætning som Kommissionens første anbringende, nemlig at Retten skulle have foretaget en ukorrekt vurdering af princippet om ligebehandling af de bydende ved at udvide princippets anvendelsesområde til den del af licitationsproceduren, der følger efter tildelingen af kontrakten.

106 Kommissionen har nærmere bestemt anført, at Retten urigtigt har antaget, at overholdelsen af princippet om ligebehandling af samtlige bydende indebærer, at den var forpligtet til at holde sig strengt til licitationsbetingelserne, som de fremgik af licitationsbekendtgørelsen, at den ikke efterfølgende, dvs. efter tildelingen af kontakten, kunne ændre licitationsbetingelserne, navnlig ikke betingelserne vedrørende buddet, på en måde, der ikke var fastsat i selve licitationsbekendtgørelsen, og at Kommissionen, hvis den ønskede at foretage en sådan ændring, derfor var forpligtet til at indlede en ny licitationsprocedure, der således kunne undergives andre betingelser, der dog måtte gælde i samme udstrækning for alle de virksomheder, der deltager i denne licitation.

107 Det er på dette stadium i behandlingen af appellen, at der skal tages stilling til, om denne argumentation fra Kommissionen er begrundet.

108 Der erindres om, at det fremgår af Domstolens faste praksis om offentlige kontrakter, at den ordregivende myndighed er forpligtet til at overholde princippet om ligebehandling af de bydende (jf. bl.a. dom af 27.11.2001, forenede sager C-285/99 og C-286/99, Lombardini og Mantovani, Sml. I, s. 9233, præmis 37, og af 19.6.2003, sag C-315/01, GAT, Sml. I, s. 6351, præmis 73).

109 Det fremgår ligeledes af retspraksis, at det nævnte princip indebærer en forpligtelse til gennemsigtighed, således at det er muligt at fastslå, at princippet er blevet overholdt (jf. bl.a. dom af 18.6.2002, sag C-92/00, HI, Sml. I, s. 5553, præmis 45, og af 12.12.2002, sag C-470/99, Universale-Bau m.fl., Sml. I, s. 11617, præmis 91).

110 Princippet om ligebehandling af de bydende, der har til formål at begunstige udviklingen af en sund og effektiv konkurrence mellem virksomhederne, der deltager i en procedure vedrørende indgåelse af en offentlig kontrakt, kræver, at samtlige bydende gives lige chancer i forbindelse med udformningen af deres bud, og det indebærer således, at de samme betingelser må gælde for alle konkurrenterne.

111 Princippet om gennemsigtighed, der følger af det nævnte princip, har i det væsentlige til formål at sikre, at der ikke er risiko for favorisering og vilkårlighed fra den ordregivende myndigheds side. Det indebærer, at alle betingelser og bestemmelser i forbindelse med tildelingsproceduren skal formuleres klart, præcist og utvetydigt i licitationsbekendtgørelsen eller i kontraktmaterialet, således at det på den ene side gøres muligt for alle rimeligt oplyste og sædvanligt påpasselige bydende at forstå deres nøjagtige rækkevidde og fortolke dem på samme måde, og at der på den anden side gives den ordregivende myndighed mulighed for effektivt at efterprøve, om de afgivne bud opfylder de kriterier, der regulerer den pågældende kontrakt.

112 Henset til såvel betydningen af som formålet med og den effektive virkning af de nævnte principper, skal overholdelsen heraf også sikres, når der er tale om en særlig licitation som den, der omhandles i den foreliggende sag, idet der eventuelt samtidig skal tages hensyn til de særlige kendetegn ved denne procedure

113 I denne forbindelse er det vigtigt at understrege, at Kommissionen i den foreliggende sag med hjemmel i Rådets forordning nr. 1975/95 og gennem de to forordninger nr. 2009/95 og nr. 228/96 først fastlagde de almindelige

betingelser for licitationen over levering af frugtjuice og marmelade til befolkningerne i Armenien og Aserbajdsjan og herefter udformede licitationsbekendtgørelsen, der definerede både den præcise genstand og de konkrete regler for denne licitationsprocedure.

114 Under disse omstændigheder skal bestemmelserne i de nævnte forordninger anses for den ramme, inden for hvilken hele proceduren skal afvikles.

115 I en sådan sammenhæng påhviler det følgelig Kommission i kraft af dens stilling som ordregivende myndighed strengt at overholde de kriterier, den således selv har fastsat, og ikke kun i løbet af licitationsproceduren som sådan, der har til formål at vurdere buddene og vælge tilslagsmodtageren, men i almindelighed frem til afslutningen af fasen for kontraktens opfyldelse.

116 Selv om det således er åbenbart, at et bud, der ikke er i overensstemmelse med de opstillede betingelser, skal forkastes, er den ordregivende myndighed heller ikke beføjet til at ændre den almindelige opbygning af licitationen ved senere ensidigt at ændre en af de væsentlige betingelser deri og navnlig ikke en bestemmelse, der, hvis den havde været medtaget i licitationsbekendtgørelsen, ville have gjort det muligt for de bydende at afgive et væsentligt andet bud.

117 Det fremgår heraf, at i en situation som den foreliggende kunne den ordregivende myndighed ikke efter tildelingen af kontrakten og tilmed ved en beslutning, hvis indhold fraviger bestemmelser i tidligere vedtagne forordninger, foretage en ændring af en vigtig betingelse for licitationen som den, der vedrører betalingsvilkårene for de produkter, der skulle leveres.

118 Den ordregivende myndighed er således i det tilfælde, hvor den af præcise grunde ønsker at kunne ændre visse licitationsbetingelser efter valget af tilslagsmodtager, forpligtet til udtrykkeligt at fastsætte denne mulighed for tilpasning samt reglerne for dens anvendelse i den licitationsbekendtgørelse, den selv har udformet, og som udstikker rammen, inden for hvilken licitationen skal afvikles, således at alle virksomheder, der er interesserede i at deltage i licitationen, har kendskab hertil fra starten og således er ligestillet, når de udformer deres bud.

119 Såfremt en sådan mulighed ikke er udtrykkeligt fastsat, men den ordregivende myndighed ikke desto mindre i fasen, der følger efter tildelingen af kontrakten, vil fravige en af de fastsatte væsentlige betingelser, kan myndigheden ikke gyldigt fortsætte proceduren og herved anvende andre betingelser end de oprindeligt fastsatte.

120 Såfremt den ordregivende myndighed således i løbet af kontraktopfyldelsesperioden var beføjet til frit at ændre selve licitationsbetingelserne, uden at være blevet udtrykkeligt beføjet hertil i de relevante bestemmelser, der finder anvendelse, ville de oprindeligt fastsatte regler for tildelingen af kontrakten blive omgået

121 Hertil kommer, at en sådan praksis uundgåeligt medfører en tilsidesættelse af princippet om gennemsigtighed og princippet om ligebehandling af de bydende, idet en ensartet anvendelse af licitationsbetingelserne og objektivitet i proceduren ikke længere vil være sikret.

122 I den foreliggende sag ligger det imidlertid fast, at Kommissionen efter tildelingen af kontrakten erstattede frugterne nævnt i licitationsbekendtgørelsen med andre frugter i relation til betingelserne for betaling af de produkter, der skulle leveres af tilslagsmodtageren, selv om hverken denne bekendtgørelse eller de relevante bestemmelser, som den var baseret på, omtalte en sådan erstatning af frugt.

123 I den appellerede doms præmis 82 har Retten dermed også med rette fastslået, at den omtvistede ændring, som Kommissionen havde vedtaget uden at være beføjet hertil, må føre til annullation af beslutningen af 6. september 1996 på grund af tilsidesættelse af såvel licitationsbekendtgørelsen, som er bilagt forordning nr. 228/96, som princippet om gennemsigtighed og princippet om ligebehandling af de bydende.

124 For så vidt som Kommissionen med det samme anbringende har kritiseret den appellerede dom for at være baseret på selvmodsigende grunde derved, at den på den ene side i løbet af opfyldelsesfasen over for tilslagsmodtageren forbyder enhver ændring af licitationsbetingelserne, som de fremgår af bekendtgørelsen, mens den på den anden side samtidig hævder, at der skulle have været indledt en ny procedure, hvilket nødvendigvis ville have medført en ændring af licitationsbetingelserne, er det tilstrækkeligt at bemærke, at dette klagepunkt hviler på en åbenbart forkert læsning af den appellerede dom.

125 Det fremgår således klart af selve ordene i denne dom, at det, når der ikke findes en udtrykkelig bestemmelse herom i licitationsbekendtgørelsen, er forbudt for en ordregivende myndighed at ændre licitationsbetingelserne — uanset hvilket stadium i proceduren, der er tale om — idet der ellers vil ske tilsidesættelse af princippet om ligebehandling af alle bydende samt af princippet om gennemsigtighed.

126 Kommissionen kunne således, som det i øvrigt også følger af den appellerede doms præmis 81, eventuelt i licitationsbekendtgørelsen have fastsat en mulighed for under bestemte omstændigheder at ændre tilslagsmodtagernes betalingsvilkår ved navnlig præcist at bestemme, under hvilke betingelser den frugt, der udtrykkeligt er nævnt som betaling af de omhandlede leveringer, kan erstattes med anden frugt. På denne måde ville princippet om ligebehandling og princippet om gennemsigtighed have været overholdt fuldt ud.

127 Det forhold, at Retten i samme præmis 81 nævner åbning af en ny licitationsprocedure, når den ordregivende myndighed ikke har beføjelse til at erstatte den angivne frugt med anden frugt, er på ingen måde i modstrid med det ovenfor anførte. Det er ganske vist rigtigt, at der i så fald ikke ville være noget, der hindrede den ordregivende myndighed i at fastsætte andre betingelser, men disse ville i det mindste være blevet anvendt på samme måde over for samtlige bydende. Ligesom i det tilfælde, der er omtalt i denne doms foregående præmis, vil princippet om ligebehandling og princippet om gennemsigtighed således også være sikret fuldstændig overholdelse i den nævnte situation.

128 For så vidt som det sidste punktum i den appellerede doms præmis 81 af Kommissionen kan være opfattet sådan, at den ikke havde anden mulighed for at opfylde dommen end at indlede en ny licitationsprocedure, er det tilstrækkeligt at bemærke, at det ikke tilkommer Fællesskabets retsinstanser at give den, der har tilsidesat retsreglerne, påbud med hensyn til, hvordan den konstaterede ulovlighed skal genoprettes.

129 Under disse omstændigheder må det andet anbringende forkastes i sin helhed.

— Om det femte anbringende

130 Med dette anbringende har Kommissionen anfægtet den appellerede doms præmis 80, ifølge hvilken de oplysninger, som Kommissionen fremkom med, ikke begrundede, at der på tidspunktet for vedtagelsen af beslutningen af 6. september 1996 forelå en situation, hvor der ikke var rådighed over tilstrækkeligt med æbler i interventionslagrene, hvorfor de transaktioner, der var nævnt i licitationsbekendtgørelsen, ikke ville kunne gennemføres.

131 Således som det imidlertid fremgår af selve ordlyden af den nævnte præmis 80, der indledes med ordene »Hertil kommer« samt af formuleringen af samme doms præmis 81, der indledes med »Selv om det lægges til grund, at der var en sådan mangel på æbler i Fællesskabet, der kunne trækkes tilbage [...]«, er Rettens vurdering i præmis 80 alene et overflødigt argument i den appellerede dom.

132 I overensstemmelse med den retspraksis, der er henvist til i denne doms præmis 68, skal det således antages, at det femte anbringende, der er rettet mod den nævnte begrundelse fra Retten, under alle omstændigheder er irrelevant og dermed må forkastes.

133 Idet ingen af de anbringender, Kommissionen har påberåbt sig til støtte for sin appel, har kunnet tages til følge, må denne forkastes i sin helhed.

Sagens omkostninger

134 I henhold til procesreglementets artikel 69, stk. 2, som ifølge procesreglementets artikel 118 finder tilsvarende anvendelse i appelsager, pålægges det den tabende part at betale sagens omkostninger, hvis der er nedlagt påstand herom. Da Succhi di Frutta har nedlagt påstand om, at Kommissionen tilpligtes at betale sagens omkostninger, og Kommissionen har tabt sagen, bør det pålægges den at betale omkostningerne i appelsagen.

På grundlag af disse præmisser

udtaler og bestemmer

DOMSTOLEN (Sjette Afdeling)

1) **Appellen forkastes.**

2) **Kommissionen for De Europæiske Fællesskaber betaler sagens omkostninger i appelsagen.**

Skouris Cunha Rodrigues Puissochet

Schintgen Macken

Således bestemt i Luxembourg den 29. april 2004.

R. Grass V. Skouris

Justitssekretær Præsident